

Beskrivning av naturvärdena i Dunderbäcken, Kristianstads kommun

Förslag på ett nytt naturreservat i östra Skåne

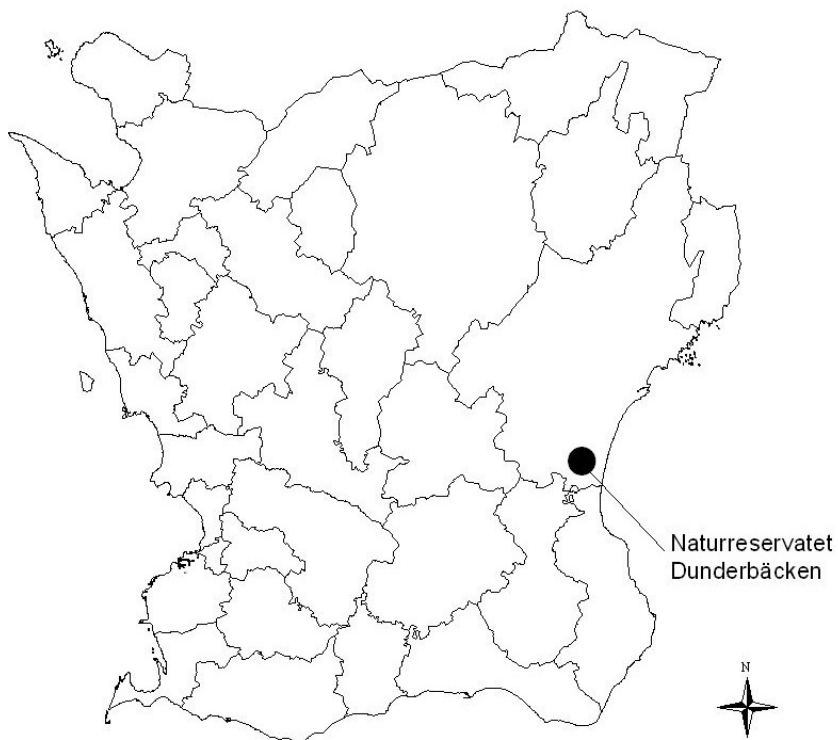

www.m.lst.se

Natur och kultur
Johan Dahlberg

LÄNSSTYRELSEN
I SKÅNE LÄN

Skånes indelning i kommuner

- Titel:** Beskrivning av naturvärdena i Dunderbäcken, Kristianstads kommun
- Utgiven av:** Länsstyrelsen i Skåne Län
- Författare:** Johan Dahlberg, 2006-03-14
- Beställningsadress:** Länsstyrelsen i Skåne Län
Miljöenheten
205 15 MALMÖ
Tfn: 040-25 20 00
lansstyrelsen@m.lst.se
www.m.lst.se
- Copyright:** Länsstyrelsen i Skåne län
- Upplaga:** 40 exemplar
- ISBN:** 91-85363-86-3
- Layout:** Johan Dahlberg / Länsstyrelsen i Skåne län
- Tryckt:** Länsstyrelsen i Skåne län
- Omslagsbild:** Dunderbäcken slingrar sig fram bland stenar och block i delområde 2, 2005-02-03.
- Foto:** Johan Dahlberg

Innehållsförteckning

Bakgrund	4
Historik	4
Allmän beskrivning	5
Skyddsmotiv	6
Beskrivning av delområden	8
Delområde 1	8
Delområde 2	11
Delområde 3	12
Delområde 4	15
Delområde 5	16
Delområde 6	17
Delområde 7	17
Delområde 8	18
Delområde 9	19
Delområde 10	20
Delområde 11	20
Delområde 12	22
Artlista	23
Artuppgifter:	25
Källor	25
Litteratur	25
Databaser	25
Kartor.....	25
Muntliga kontakter	25

Bakgrund

Inom ramen för de av riksdagen 15 antagna miljö kvalitetsmålen, ingår som ett delmål i miljömålet *levande skogar* att undanta ytterligare skyddsvärd skog från skogsbruk. Länsstyrelsen arbetar med att skydda en del av dessa skogsområden genom att bilda naturreservat.

Inom WWF-projektet "Landmollusker i naturvården" gjordes 1990-92 detaljinventeringar inom olika organismgrupper av sammanlagt tolv ädellövs- och fuktskogslokaler i östra Skåne, varav en lokal var Dunderbäcken. De tolv lokalerna valdes ut från över 150 översiktligt inventerade områden i Östskåne. I samband med detaljinventeringarna gjordes naturvärdesbedömningar och avgränsningar av särskilt naturvårdsintressanta områden. Dunderbäcken utmärkte sig bl.a. genom den mycket rika marksvampfloran knuten till markens höga näringsrikedom och pH-värde.

1994 och 2002 genomförde skogsvårdsstyrelsen nyckelbiotopsinventeringar i området. Detta fick till följd att en påtaglig andel av skogen idag är klassad som nyckelbiotop. 2002 gjordes en översiktlig vegetationskartering av Dunderbäcken på uppdrag av länsstyrelsen. Vegetationskarteringen gjordes av Ulf Arup i samband med en lav- och mossinventering på Linderödsåsen.

2003 gjorde länsstyrelsen en första preliminär avgränsning av området med stöd av fältbesök, markägarkontakter och ovan nämnda inventeringar.

Historik

Buhrmans karta från 1684 antyder att Dunderbäcken var beläget i ett öppet landskap med inslag av träd och buskar. Av enskifteskartan från 1804 framgår det att hela området utgjorde en del av en större inäga tillhörande Bökö by i Gärd's härad, Vittskövle socken. Enligt kartan bestod största delen av området av ängsmark. I norr fanns även åkermark. Antydningar finns om att vissa delar av ängarna hyst träd som ask och apel. I övrigt är uppgifterna om vegetationen mycket knapphändiga. Marken ägdes då av herr Kvartermästaren Wiberg och bonden Mårten Månsson. Om Mårten Månssons hus, som låg vid vägen öster om området, kan man läsa: "Tomten liten med svag byggnad av lerväggar och ingen plantering."

Skånska rekognosceringskartan från 1812-1820 visar att området vid norra bäckfåran och sydost om denna, nedanför höjden i väster, bestod av lövskogsbevuxen kärrmark, troligen med ett stort inslag av klibbal. Detta gäller även klibbalskogen vid södra bäckfåran i den nuvarande betesmarken. Betesmarken sydost om ovan nämnda klibbalskog samt den idag övervägande skogsbeklädda höjden i väster var öppen mark. Mer information om trädskiktet får man genom att rekognosceringskartan namnger två gårdar till Böke intill området. Dessa motsvaras idag av Böke Gård i öster och Lilla Böke i väster. Gårdarnas namn tyder på att det även i början av 1800-talet fanns rikligt med bok i omgivningarna. Denna slutsats stärks av att marken tillhörde Bökö by 1804.

Utdrag ur Skånska rekognosceringskartan från 1812-1820. Naturreservatets ungefärliga läge är markerat med röd heldragen linje.

På den ekonomiska kartan från 1931 är större delen av Dunderbäcken skogbeväxt. Fördelningen mellan lövskog och barrskog ser här ut ungefär som den gör idag. Bete förekom på den då öppna marken längst i norr samt på den öppna marken i söder. Flygbilderna från 1940 vittnar om en på sina håll glesare skog. Detta gäller exempelvis bokskogen vid bäcken väster om järnvägsvallen, bestånden med ask och klubbal norr om den norra bäckfåran öster om järnvägsvallen samt al/hassellunden väster om järnvägsvallen. Dessa områden kan ha varit öppna p.g.a. hävd i form av bete eller ängsbruk.

Stora delar av skogen har på senare tid, varit utsatt för skogsbruksåtgärder. Lågor, döda träd och högstubbar saknas därför i stor utsträckning. Det är också ont om äldre träd. Hydrologin har påverkats kraftigt av den numera nedlagda järnvägen från 1900-talets början. Även fördjupningen av den södra bäckfåran har haft inverkan på områdets hydrologi. Den södra delen av området, dvs. den öppna marken och klubbalskogen, har tills nyligen betats av får, men denna gamla betesfälla är nu stadd i igenväxning.

Allmän beskrivning

Reservatsförslaget omfattar totalt 26,2 hektar varav 21,9 hektar utgörs av skogsmark och 4,4 hektar utgörs av öppen mark (betesmark). Dunderbäcken ligger på Linderödsåsens nordostsluttning inom den naturgeografiska regionen Skånes sediment- och horstområden (7). Berggrunden Dunderbäcken vilar på består mestadels av gnejs, men i nordväst finns även lite Karlshamnsgranit. Jordarten utgörs av morän. Framförallt har den näringsrika krita/gnejsmorän som inlandsisen fört med sig från den omgivande slätten haft en kraftig inverkan på jordtäckets pH och näringsrikedom.

Vegetationen är typisk för lövskogregionen och domineras av bokskog av örttyp med bl.a. mycket gulplister och skogsbingel i fältskiktet. Här finns även mycket sumpskog i form av klibal- och askskogar med en riklig undervegetation av hägg. En stor del av skogen, framförallt sumpskogarna, är påverkad av källflöden och rörligt kalkförande markvatten. Från väst till öst rinner dessutom den lilla Dunderbäcken, här uppdelad i flera bäckfåror. I söder finns en tidigare betad mark med övervägande tuvtåtelvegetation.

Skyddsmotiv

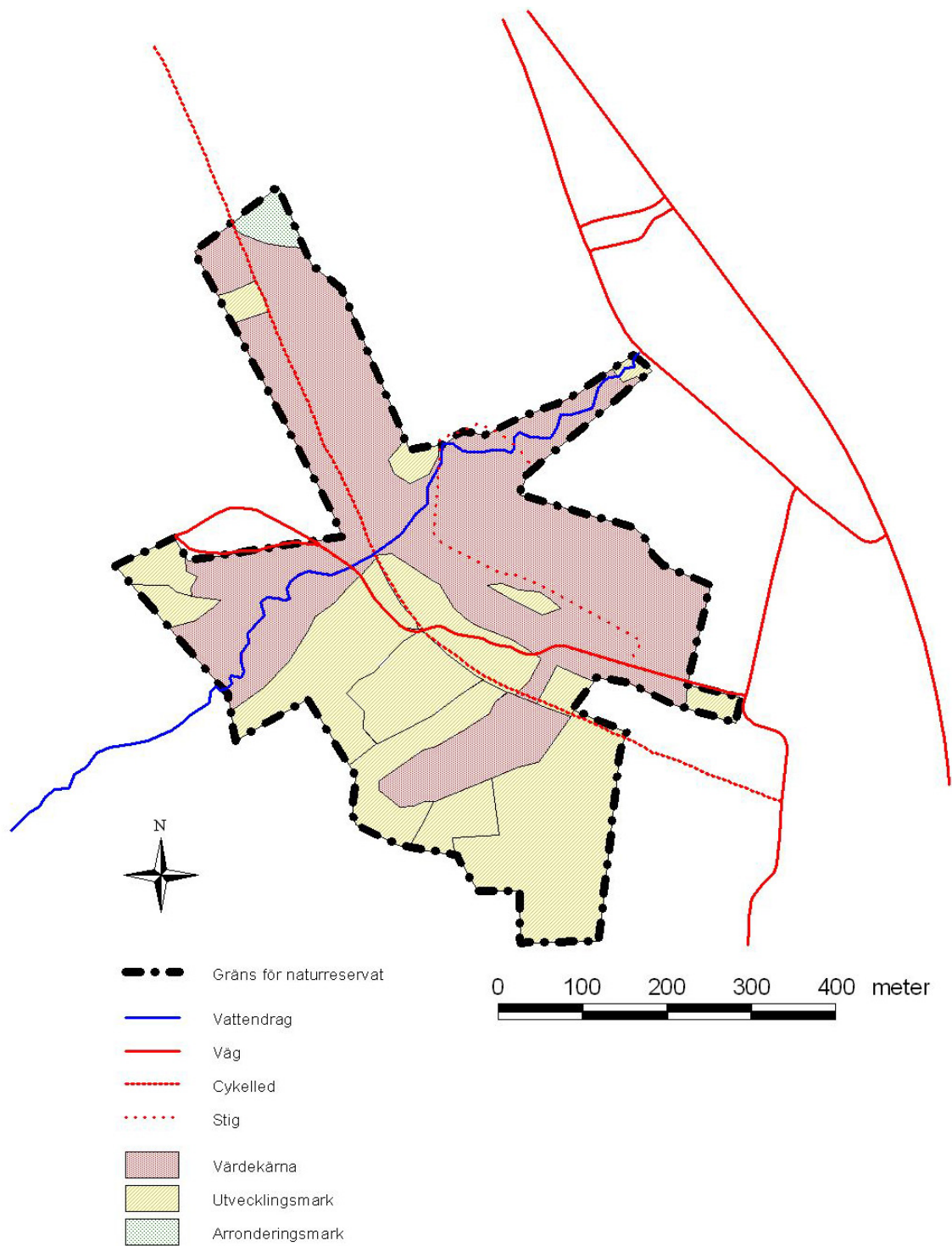
Dunderbäcken ingår i trakten Linderödsåsens nordostsluttning som är en av landets mest värdefulla ädellövskogstrakter. Sluttningen hyser kalkpåverkade ädellöv- och sumpskogar med mycket stor artrikedom (enligt rapporten ”Artpools- och traktanalys av trädbärande marker i Blekinge, Skåne och Hallands län”). Detta stämmer väl överens med Naturvårdsverkets preliminära rapport av FaSN-projektet (Frekvensanalys av skyddsvärd skog).

Vidare berörs hela reservatsförslaget av både riksintresse för naturvård och riksintresse för friluftsliv. Dessa är benämnda ”Linderödsåsens nordsluttning” (N61a) respektive ”Kuststräckan Åhus-Simrishamn med Stenshuvud-Verkeån” (L54).

Större delen av Dunderbäcken är klassad som värdekärna. Särskilt rikt är området på marksvampar, mossor, flugor och mollusker, varav många är upptagna på den nationella rödlistan. En stor del av arterna är knutna till marken med dess många källflöden, höga pH-värde och höga näringsrikedom. Dessutom bidrar källflödena och bäckfåror till en hög luftfuktighet vilket gynnar den skyddsvärda kryptogamfloran.

Tabell över arealer för naturtyper respektive delområden enligt funktionskonceptet.

	hektar	% (skogsmark)
Total areal	26,2	-
Öppen mark	4,4	-
Skogsmark	21,9	100
Värdekärna	15,2	69
Utvecklingsmark (skogsmark)	6,1	28
Arronderingsmark	0,3	1

Fördelning av naturvärden i Dunderbäcken enligt funktionskonceptet.

Beskrivning av delområden

Reservatsförslaget har delats in i olika delområden (karta sid. 23) med avseende på karaktär och naturvärde. För större delen av värdekärnorna föreslås en lågintensiv skötsel med endast extensiva skötselåtgärder men mestadels fri utveckling för välutvecklad intern dynamik. Den gran som finns bör, med vissa undantag beskrivna i texten, röjas/ringbarkas för att på sikt ersättas med ädellövskog.

Nedan beskrivs varje delområde med avseende på karaktär, naturvärde och artfynd. De arter som är rödlistade är försedda kategoriförkortning efter det latinska namnet och signalarter är försedda med ett S. Ett S inom parentes betyder att arten har lågt eller inget signalvärde. Hotkategorierna och namnen anges enligt *Rödlistade arter i Sverige 2005* (Gärdenfors, U. (red.) 2005, ArtDatabanken, SLU Uppsala), *Signalarter – indikatorer på skyddsvärd skog* (Skogsstyrelsen 2000) samt nätversionen av *Ekologisk katalog* (ArtDatabanken, SLU Uppsala).

Beskrivningen och indelningen av delområdena grundar sig främst på fältarbeten gjorda under 4 fältbesök vintern 2005; 2005-01-13, 2005-02-01, 2005-02-03 och 2005-04-01.

Delområde 1

Area: 6,7 ha

Naturvärde: Värdekärna

1a

Area: 2,0 ha

Naturvärde: Värdekärna A

Lövskogstyp: Bokskog av lågörttyp (SL: 5, ViN: 2.2.2.2) alt. Bokskog av högörttyp (SL: 6, ViN: 2.2.2.3)

Natura 2000 naturtyp: Bokskog av örtrik typ (9130)

Delområdet består av gammal bokskog med inslag av ask, ek, klibbal och fågelbär på sluttande mark mot åkern. Vid den nedlagda järnvägen finns ett par grova, 200-åriga bokar. Här står också flera ekar, varav en är vidkronig och trängd. Rotvärtor av bok samt lågor av gran och al är ganska vanliga. Enstaka torrträd av bok noterades. Väster om järnvägen står omkring 5 grova bokar varav 1 har blottad kärnved och mulm. Grova döda grenar finns av bok och ek. Antydning till sockelbildning finns hos alarna. Marken är rik med källflöden. I buskskiktet växer bl.a. skogstry och hägg. I det rika fältskiktet växer bl.a. gulplister, bräsmor, gullpudra och bäckveronika. Längst i norr har bete förekommit vilket bl.a. syns på flygbilden från 1940.

Signalarter:

Gullpudra *Chrysosplenium alternifolium* S

Tandrot *Cardamine bulbifera* S

Skriftlav *Graphis scripta* (S)

Gammelgranlav *Lecanactis abietina* (ek) (S)

Kamtuffmossa *Palustriella commutata* (källflöden) S

Övriga arter:

Gulplister *Lamiaeum galeobdolon*

Bäckveronika *Veronica beccabunga*

Cardamine sp.

Porlav sp. *Pertusaria* sp.

Porina sp.

Rödbrun klotterlav *Opegrapha rufescens*

Gammal bok med mulm, väster om järnvägen i delområde 1a.
Foto: Johan Dahlberg.

1b

Area: 0,2 ha

Naturvärde: Värdekärna B

Lövskogstyp: Ek-hassellund (SL 19)

Natura 2000 naturtyp: ej klassat

Detta lilla område domineras av äldre ek. Inslaget av äldre gran är stort. Här finns även enstaka medelålders till äldre bok. Bokföryngringen är mycket god. Död ved finns bl.a. i form av torrgran och två stormfällida granar.

Signalarter:

Myskmadra *Galium odoratum* S

1c

Area: 4,3 ha

Naturvärde: Värdekärna A-B

Lövskogstyp: Bokskog av lågörttyp (SL: 5, ViN: 2.2.2.2) alt. Bokskog av högörttyp (SL: 6, ViN: 2.2.2.3)

Natura 2000 naturtyp: Bokskog av örtrik typ (9130)

Detta bestånd består av äldre bokskog mellan 100 och 120 år. Andra träd är ask, klibbal och enstaka skogsalm. Asken vandrar in på fuktiga marker. Plockhuggning har skett i ganska stor omfattning. Viss skiktning finns, men de äldsta träden saknas. Bokföryngringen är fläckvis god. Död ved finns i form av enstaka högstubbar, lågor och rotvältor av bok. Källflöden finns det ganska många. I norr slingrar sig en liten bäck fram. Marksvampfloran är mycket rik. En skogsväg går genom sydöstra delen av området och en

går strax intill en grävd damm i nordost. I mittenpartiet finns spår av en äldre väg. Andra kulturspår är stenmurar.

Rödlistade arter:

Pelargoniska *Lactarius decipiens* VU (nära 3e)
Bokvärtlav *Pyrenula nitida* NT (ung bok)
Rödbandsrisk *Lactarius rubrocinctus* NT (nära 3e)
Bokspindling *Cortinarius anserinus* VU

Rutlungmossa *Conocephalum conicum* S

Porella sp. S

Blåmossa *Leucobryum glaucum* (S)

Cortinarius pseudosulphureus S

Droppklibbskivling *Limacella guttata* S (nära 3e)

Signalarter:

Myskmadra *Galium odoratum* S

Blåsippa *Hepatica nobilis* S

Murgröna *Helix hederæ* S

Rikfruktig blemlav *Phlyctis agelea* S

Stor rostfläck *Arthonia spadicea* (skogsalm) S

Källtuffmossa *Cratoneuron filicinum* S

Övriga arter:

Skogsbingel *Mercurialis perennis*

Skavfräken *Equisetum hyemale*

Gulplister *Lamiastrum galeobdolon*

Skogsstarr *Carex sylvatica*

Bäcknäbbmossa *Rhynchostegium riparioides*

Bokskog med inslag av gran i delområde 1c. En gammal väg finns här.

Foto: Johan Dahlberg.

1d

Area: 0,2 ha

Naturvärde: Värdekärna A-B

Lövskogstyp: Blandädellövlund (SL: 18, ViN: 2.2.3.6)

Natura 2000 naturtyp: För litet för att klassas till naturtyp.

Objektet består av medelålders till äldre blandskog med ask, klibbal, ek, björk, bok, skogsalm och sälg. I buskskiktet växer bl.a. hägg. I stenmuren står en äldre medelgrov till grov ek. Marksvampfloran är värdefull.

Rödlistade arter:

Grönfjällig fjällskivling *Lepiota grangei* VU

Signalarter:

Gammelgranlav *Lecanactis abietina* (ek) (S)

Delområde 2

Area: 0,8 ha

Naturvärde: Värdekärna

2a

Area: 0,6 ha

Naturvärde: Värdekärna A-B

Lövskogstyp: Bokskog av lågörttyp (SL: 5, ViN: 2.2.2.2)

Natura 2000 naturtyp: Bokskog av örtrik typ (9130)

Omkring 100-årig bokskog med inslag av björk, ask, fågelbär och hassel på sluttande mark ner mot bäckfåran. Förutom hassel finns hägg i buskskiktet. Enstaka bokbuketter och flerstammiga bokar förekommer vilket tyder på att området kan ha betats eller på annat sätt hävdats en gång i tiden. Flygbilden från 1940 styrker detta resonemang.

Rödlistade arter:

Orangepudrad klotterlav *Opegrapha ochrocheila* NT

Porella sp. S

Signalarter:

Buskstjärnblomma *Stellaria holostea* (S)

Myckmadra *Galium odoratum* S

Olivbrun klotterlav *Opegrapha viridis* S

Västlig hakmossa *Rhytidiadelphus loreus* S

Övriga arter:

Gulplister *Lamiastrum galeobdolon*

Vågig praktmossa *Plagiomnium undulatum*

Skuggpraktmossa *Mnium hornum*

Mussvansmossa *Isoetecium myosuroides*

Skogsgrimmia *Grimmia hartmanii*

Bäcken slingrar sig fram nedanför den bokskogsbeväxta sluttningen i delområde 2a. I bakgrunden syns klibbal- och askskog. Foto: Johan Dahlberg.

2b

Area: 0,2 ha

Naturvärde: Värdekärna B

Lövskogstyp: Bokskog av ristyp (SL: 4, ViN: 2.2.2.1)

Natura 2000 naturtyp: För litet för att klassas, slå ihop med 2a.

Detta är upp till omkring 100-årig, mager bokskog med inslag av tall och björk. Marken sluttar ner mot bäckfåran. En bok hyser blottad kärnved.

Signalarter:
Skriftlav *Graphis scripta* (S)
Olivbrun klotterlav *Opegrapha viridis* S

Kruståtel *Deschampia flexuosa*
Harsyra *Oxalis acetosella*
Cladonia sp.
Porina sp.

Övriga arter:
Vårfryle *Luzula pilosa*
Ärenpris *Veronica officinalis*

Porlav sp. *Pertusaria* sp.
Skuggpraktmossa *Mnium hornum*
Stor kvastmossa *Dicranum majus*

Delområde 3

Area: 5,1 ha

Naturvärde: Värdekärna

3a

Area: 0,9 ha

Naturvärde: Värdekärna

Lövskogstyp: Ask-almlund (SL: 13, ViN: 2.2.3.4)

Natura 2000 naturtyp: Lövsumpskogar av fennoskandisk typ (9080)

Området består av omkring 70-årig askskog med stort inslag av klibbal samt en del björk. Marken är översilad och rik. I norr genomkorsas skogen av en bäckfåra. Även en mindre rännil noterades i mittenpartiet. Skogen är självgallrande. I väster finns en grov hasselbukett samt högstubbar av klibbal och björk. Asken föryngrar sig rikligt. Även bokföryngring förekommer.

Signalarter:
Blåsippa *Hepatica nobilis* S
Krusig ulota *Ulotia crispa* (S)
Skriftlav *Graphis scripta* (S)

Övriga arter:
Humbleblomster *Geum rivale*
Cardamine sp.
Rödbrun klotterlav *Opegrapha rufescens*

3b

Area: 0,6 ha

Naturvärde: Värdekärna A

Lövskogstyp: Klibbalskog av översilningstyp (SL: 33)

Natura 2000 naturtyp: Lövsumpskogar av fennoskandisk typ (9080)

Vid denna bäckfåra dominerar klibbal. Även ask, asp, björk och bok förekommer liksom hassel i buskskiktet. En del granar har vandrat in, troligtvis från intilliggande granplanteringar. Luftfuktigheten är hög p.g.a. bäcken och den sluttande marken i sydost. Troligen svämmas bäcken över då och då.

Signalarter:
Sårläka *Sanicula europaea* S
Myskmadra *Galium odorata* S
Källtuffmossa *Cratoneuron filicinum* S
Rutlungmossa *Conocephalum conicum* S
Porella sp. S

Övriga arter:
Sankt Pers nycklar *Orchis mascula*
Kåltistel *Cirsium oleraceum*
Gulplister *Lamiastrum galeobdolon*
Skogsstarr *Carex sylvatica*

Porlav sp. *Pertusaria* sp.
Glänsande sköldlav *Melanelia fuliginosa*
Bitterlav *Pertusaria amara*
Stor fickmossa *Fissidens adianthoides*
Vägig praktmossa *Plagiomnium undulatum*

Schistidium sp.
Bäckrundmossa *Rhizomnium punctatum*
Fickpellia *Pellia epiphylla*
Liten bräkenmossa *Plagiochila porelloides*
Rättsvansmossa *Isoetecium alopecuroides*

3c

Area: 1,2 ha

Naturvärde: Värdekärna A

Lövskogstyp: Ask-almlund och Klubbaskog av översilningstyp (SL: 13, ViN: 2.2.3.4 respektive SL: 33)

Natura 2000 naturtyp: Lövsumpskogar av fennoskandisk typ (9080)

Detta bestånd domineras i sin helhet av 60-80-årig ask med fläckvis dominans av klubbal, exempelvis vid den lilla bäcken i sydost. Andra trädslag är gran, bok och björk. I buskskiktet växer mycket hägg. En del klubbalar har bildat mindre socklar. Marken är fuktig, näringsrik och rik på källor. Död ved finns bl.a. i form av enstaka högstubbar av klubbal. Självgallring har gett upphov till en del klen, död askved.

Rödlistade arter:

Strandsprötmossa *Eurynchium speciosum* VU
Västlig husmossa *Loeskeobryum brevirostre* NT
Dunmossa *Trichocolea tomentella* (riklig) NT

Rutlungmossa *Conocephalum conicum* S
Källtuffmossa *Cratoneuron filicinum* S
Kamtuffmossa *Palustriella commutata* S
Myskmadra *Galium odoratum* S

Signalarter:

Scharlakansvårskål *Sarcoscypha coccinea* s.lat. S

Övriga arter:

Fetbålmossa *Aneura pinguis*

Klubbal vid bäckfåran i delområde 3c. Foto: Johan Dahlberg.

3d

Area: 0,5 ha

Naturvärde: Värdekärna A

Lövskogstyp: Ej klassad blandlövskog

Natura 2000 naturtyp: ej klassat

Denna blandskog på frisk mark består mest av klibbal och björk. Inslaget av ask ökar åt nordost. Föryngring finns av ask. Lågor av klibbal är tämligen allmänna. Marksvampfloran är mycket rik (se delområde 3e). Troligen har marken blivit torrare under de senaste decennierna. Detta kan bero på det grävda diket mot åkern i nordost samt på att den södra bäckfåran tidigare fördjupats.

3e

Area: 0,5 ha

Naturvärde: Värdekärna A

Lövskogstyp: Ask-almlund (SL: 13, ViN: 2.2.3.4)

Natura 2000 naturtyp: Lövsumpskog av fennoskandisk typ (9080)

Området domineras av drygt 80-årig askskog med inslag av klibbal. I buskskiktet växer mycket hägg. Död ved finns i form av enstaka högstubbar av klibbal samt döda askgrenar. Marksvampfloran är mycket rik. Det är osäkert om nedanstående svampar hittats i delområde 3d eller 3e.

Rödlistade arter:

Grönfjällig fjällskivling *Lepiota grangei* VU

Grönsporig fjällskivling *Melanophyllum eyrei* VU

Violettfootad puderskivling *Cystolepiota bucknallii* NT

Föränderlig brosking *Marasmius wynnei* NT

Signalarter:

Skriptlav *Graphis scripta* (S)

Fläckticka *Skeletocutis nivea* S

Glansbrosking *Marasmius cohaerens* S

3f

Area: 0,2 ha

Naturvärde: Värdekärna B

Lövskogstyp: Ask-almlund (SL: 13, ViN: 2.2.3.4)

Natura 2000 naturtyp: Boreonemorala, äldre naturliga ädellövskogar av fennoskandisk typ (9020) eller Lövsumpskogar av fennoskandisk typ (9080)

Längs detta parti av bäcken dominerar ask, men även bok, klibbal, hägg och lönn förekommer. Lågor finns bl.a. av ask och hägg. Även en del grova döda grenar av bok noterades vid fältbesöket.

Signalarter:

Gullpudra *Chrysosplenium alternifolium* S

Porlav *Pertusaria pertusa* S

Övriga arter:

Liten vaxlav *Dimerella pineti*

3g

Area: 0,8 ha

Naturvärde: Värdekärna A

Lövskogstyp: Ask-almlund (SL: 13, ViN: 2.2.3.4)

Natura 2000 naturtyp: Boreonemorala, äldre naturliga ädellövskogar av fennoskandisk typ (9020), öster om banvallen även Lövsumpskogar av fennoskandisk typ (9080)

Här dominerar medelålders till äldre ask, men även ek, bok, klibbal, björk och skogsalm förekommer. 1 ask liksom 1 bok är grova. I buskskiktet växer bl.a. hassel. Antydning till sockelbildning finns hos en del klibbalar längs bäcken. I detta parti bildar bäcken små fall bland stenar och klippblock. Mellan grusvägen och järnvägen är luftfuktigheten särskilt

hög vilket gett upphov till en värdefull kryptogamflora. Flygbilden från 1940 visar att området öster om järnvägsvallen, norr om norra bäckfåran, tidigare varit öppnare. Detta kan bero på tidigare bete eller hävd i någon form.

Rödlistade arter:

Askvårtlav *Pyrenula nitidella* EN (gammal ask)

Källtuffmossa *Cratoneuron filicinum* S

Rutlungmossa *Conocephalum conicum* S

Blåsfliksmossa *Lejeunea cavifolia* S

Signalarter:

Myskmadra *Galium odoratum* S

Rävsvansmossa *Thamnobryum alopecurum* S

Platt fjädermossa *Neckera complanata* S

Piskbaronmossa *Anomodon attenuatus* S

Övriga arter:

Gulplister *Lamiastrum galeobdolon*

Peltigera sp.

Bäcknäbbmossa *Rhynchostegium riparioides*

3h

Area: 0,2 ha

Naturvärde: Värdekärna B

Lövskogstyp: Klubbaskog av översilningstyp (SL: 33)

Natura 2000 naturtyp: Lövsumpskog av fennoskandisk typ (9080)

I nedre delen av sluttningen mot åkern dominerar äldre klubbaskog. Även björk och bok förekommer. I buskskiktet växer druvfläder och hägg. Klubbaskogarna uppvisar begynnande sockelbildning. Marken är fuktig och översilad p.g.a. källflöden.

Delområde 4

Area: 1,2 ha

Naturvärde: Värdekärna

4a

Area: 0,7 ha

Naturvärde: Värdekärna B

Lövskogstyp: Klubbaskog av översilningstyp (SL: 33)

Natura 2000 naturtyp: Lövsumpskog av fennoskandisk typ (9080)

Objektet består av äldre klubbaskog med inslag av bok, ask, sälg och björk. Mot åkern i öster står några granar. En del klubbaskog har bildat små socklar. Buskskiktet är tätt med mycket hägg. Sluttningen är påverkad av rörligt markvatten. Denna påverkan har troligen minskat p.g.a. järnvägen. Enstaka lågor och högstubbar av klubbaskog har noterats. Nära järnvägen finns en vidkronig, äldre ek som är trängd av ask. Ett gryt observerades vid inventeringstillfället. Flygbilden från 1940 visar att delar av området öster om järnvägsvallen, norr om norra bäckfåran, tidigare varit öppnare. Detta kan bero på tidigare bete eller hävd i någon form.

Övriga arter:

Gulplister *Lamiastrum galeobdolon*

4b

Area: 0,5 ha

Naturvärde: Värdekärna A-B

Lövskogstyp: Ej klassad blandlövskog, mot åkern finns bryn (SL: 21)

Natura 2000 naturtyp: ej klassat

I området dominerar grova hasselbuketter och gammal klubbaskog på socklar. Ung ask finns framförallt mot järnvägen. Även äldre tall, bok och ek förekommer, varav 1 bok är grov. I buskskiktet växer gammal druvfläder. Död ved finns i form av en del högstubbar av klubbaskog samt enstaka torrträd av ek. Flygbilden från 1940 visar att området varit öppen mark med

inslag av enstaka träd alternativt buskar. Detta kan bero på tidigare bete eller hävd i någon form.

Signalarter:
Buskstjärnblomma *Stellaria holostea* (S)

Övriga arter:
Gulplister *Lamiastrum galeobdolon*
Alticka *Inonotus radiatus*

Klibbal och hassel i delområde 4b. Foto: Johan Dahlberg.

Delområde 5

Area: 1 ha

Naturvärde: Värdekärna A

Lövskogstyp: Klibbalskog av översilningstyp (SL: 33) och bryn (SL: 21)

Natura 2000 naturtyp: Lövsumpskogar av fennoskandisk typ (9080)

Objektet består av upp till 100-årig, gles klibbalskog som på 1980- och 90-talen betats av får och innan dess av nötkreatur. Förutom klibbal finns björk, sälg och gammal bok. Dålig föryngring finns av bl.a. ask. I buskskiktet växer nypon och hagtorn. I nordvästra kanten mot den öppna marken (delområde 12) står flera grova, gamla granar av vilka två knäckts av stormen vintern 2005. Särskilt utmärkande för området är alsocklarna, bäcken och den källpåverkade marken. Död ved finns sparsamt, bl.a. i form av enstaka al- och boklågor. I fältskiktet finns en gles grässvål med bl.a. tuvtåtel. Denna är uppblandad med en hel del skogsarter i fält- och bottenskikt som gulplister och vågig praktmossa. Kulturspår finns bl.a. i form av en stenmur i sydöstra kanten som i väster genomkorsar området.

Rödlistade arter:
Dunmossa *Trichocolea tomentella* NT
Sydkvastmossa *Dicranum fulvum* NT

Signalarter:
Skärmstarr *Carex remota* S
Gullpudra *Chrysosplenium alternifolium* S
Bäckbräsma *Cardamine amara* S
Skogsbräsma *Cardamine flexuosa* S
Skriftlav *Graphis scripta* (S)
Stor rostfläck *Arthonia spadicea* S

Krusig ulota *Ulota crispa* (S)
Platt fjädermossa *Neckera complanata* S
Källtuffmossa *Cratoneuron filicinum* S
Rutlungmossa *Conocephalum conicum* S
Klippfrullania *Frullania tamarisci* S
Rävsvansmossa *Thamnobryum alopecurum* S

Övriga arter:
Gulplister *Lamiastrum galeobdolon*
Vågig praktmossa *Plagiomnium undulatum*
Bålgeting *Vespa crabro*

Sockelbildning i delområde 5. Lägg märke till den glesa grässvålen.
Foto: Johan Dahlberg.

Delområde 6

Area: 0,4 ha

Naturvärde: Värdekärna A-B

Lövskogstyp: Ek-bok-björkskog (SL: 8)

Natura 2000 naturtyp: ej klassat

Objektet, som tills nyligen varit betat, hyser 4 grova bokar, varav en jättebok, samt 2 vidkroniga, grova ekar. Här finns också 1 grov asklåga med mulm liksom 1 gran, flera äldre ekar i sydväst, en äldre lönn och ask. Vid jätteboken finns grova döda bokgrenar. Denna bok har också rejält med gnagspår.

Signalarter:

Guldlocksmissa *Homalothecium sericeum* (S)

Övriga arter:

Allémossa *Leucodon sciuroides*

Delområde 7

Area: 1,6 ha

Naturvärde: Utvecklingsmark

7a

Area: 1,1 ha

Naturvärde: Utvecklingsmark B

Lövskogstyp: Hyggesuccessioner av lövrik typ (SL: 29, ViN: 2.2.1.5)

Natura 2000 naturtyp: ej klassat

Denna unga björkskog på mager, torr mark har röjts för ett par år sedan. Förutom björk finns ett litet inslag av ung ek och tall mot betesmarken.

7b

Area: 0,2 ha

Naturvärde: Utvecklingsmark A

Lövskogstyp: Hyggesuccessioner av lövrik typ (SL: 29)

Natura 2000 naturtyp: ej klassat

Detta är ung, delvis röjd lövskog intill banvallen med ask, sälg, hassel och björk.

7c

Area: 0,2 ha

Naturvärde: Utvecklingsmark A

Lövskogstyp: Ej klassad blandlövskog

Natura 2000 naturtyp: ej klassat

Här finns några gamla, mer eller mindre liggande sälgar samt ung björk och rönn. I buskskiktet växer gammal druvfläder. Viss bokföryngring förekommer.

7d

Area: 0,5 ha

Naturvärde: Utvecklingsmark A

Lövskogstyp: Hyggesuccessioner av lövrik typ (SL: 29)

Natura 2000 naturtyp: ej klassat

Detta lilla parti söder om vägen är kraftigt påverkat av avverkning. I öster står en grov, gammal bok. I övrigt består trädsiktet mestadels av medelålders ask med inslag av äldre lönn. Marksvampfloran är värdefull.

Signalarter:

Spindelrödhatting *Entoloma araneosum* S

Grå larvklubba *Cordyceps entomorrhiza* S

Delområde 8

Area: 1,0 ha

Naturvärde: Utvecklingsmark

8a

Area: 0,4 ha

Naturvärde: Utvecklingsmark A

Lövskogstyp: Hyggesuccessioner av lövrik typ (SL: 29)

Natura 2000 naturtyp: ej klassat

Objektet domineras av ung klibbal på fuktig till blöt, översilad mark vid en bäckfåra. Även en hel del ung björk förekommer.

8b

Area: 0,3 ha

Naturvärde: Arronderingsmark

Lövskogstyp: Sekundär lövskog, fuktig typ (SL: 25, ViN: 2.2.1.7)

Natura 2000 naturtyp: ej klassat

Detta område har inkluderats i reservatet för att förenkla dess form. Skogen består av medelålders, utvecklingsbar björkskog med inslag av klibbal på fuktig, något rik mark. Buskskiktet är tätt och består av druvfläder och hägg. Bokföryngringen är sparsam. Objektet har tidigare varit betesmark.

Övriga arter:

Gulplister *Lamiastrum galeobdolon*

8c

Area: 0,1 ha

Naturvärde: Utvecklingsmark A

Lövskogstyp: Hyggesuccessioner av lövrik typ (SL: 29)

Natura 2000 naturtyp: ej klassat

Mot vägen växer ung lövskog bestående av ask och klibbal. Här finns även några äldre överståndare av ask samt en äldre, vidkronig ek i södra kanten mot åkern.

8d

Area: 0,2 ha

Naturvärde: Utvecklingsmark A

Lövskogstyp: Hyggesuccessioner av lövrik typ (SL: 29)

Natura 2000 naturtyp: ej klassat

Objektet utgörs av ung blandlövskog dominerad av klibbal och ask. Den källpåverkade marken är fuktig till blöt.

Signalarter:

Blåsippa *Hepatica nobilis* S

Delområde 9

Area: 1,7 ha

Naturvärde: Utvecklingsmark

9a

Area: 0,2 ha

Naturvärde: Utvecklingsmark B

Vegetationstyp: Planterad barrskog (ViN: 2.1.3.1)

Natura 2000 naturtyp: ej klassat

Detta lilla område består av medelålders till äldre björk samt ett litet parti med 70-80-årig tall. Andra trädslag är ek och bok samt lönn i det talldominerade beståndet. I buskskiktet växer bl.a. hassel och hägg. En låga av fågelbär noterades vid inventeringstillfället.

9b

Area: 1,5 ha

Naturvärde: Utvecklingsmark A-B

Vegetationstyp: Planterad barrskog (ViN: 2.1.3.1)

Natura 2000 naturtyp: ej klassat

Objektet utgörs av en lite ovanligare skogstyp dominerad av medelålders tall med fläckvis stort inslag av bok. Geografin är intressant och karaktäriseras av åsar som sträcker sig mot nordost. Andra trädslag är ek och björk. Bokföryngringen är fläckvis god särskilt högre upp i slutningen (mot sydväst) där inslaget av bok ökar. I buskskiktet växer hassel. Fältskiktet är tämligen rikt med arter som gulplister och buskstjärnblomma. Björnbär är det gott om. Skogen är genomgallrad. Här finns också körspår.

Signalarter:

Buskstjärnblomma *Stellaria holostea* (S)

Myskmadra *Galium odoratum* S

Gulplister *Lamium galeobdolon*

Skogsbräken *Dryopteris carthusania*

Björnbär *Rubus* sp.

Vårfryle *Luzula pilosa*

Husmossa *Hylocomium splendens*

Skuggpraktmossa *Mnium affine*

Övriga arter:

Harsyra *Oxalis acetosella*

Tall och bok i delområde 9b. Foto: Johan Dahlberg.

Delområde 10

Area: 0,3 ha

Naturvärde: Utvecklingsmark A

Lövskogstyp: Ek-hassellund (SL: 19, ViN: 2.2.3.2a)

Natura 2000 naturtyp: ej klassat

Objektet består av medelålders, gallrad ek- och hasselskog med inslag av björk. Död ved finns i form av ek- och björklågor som lämnats kvar efter gallring. Fältskiktet är ganska rikt.

Övriga arter:

Gulplister *Lamiastrum galeobdolon*

Vårfryle *Luzula pilosa*

Delområde 11

Area: 1,5 ha

Naturvärde: Utvecklingsmark C

11a

Area: 0,3 ha

Naturvärde: Utvecklingsmark C

Vegetationstyp: Planterad barrskog (ViN: 2.1.3.1)

Natura 2000 naturtyp: ej klassat

På en liten höjd finns denna unga till medelålders granplantering. Nära fastighetsgränsen står en grov, gammal bok med kandelaberform samt flera medelålders bokar. Den gamla boken hyser en intressant lavflora och har möjligen varit hamlad för länge sedan.

Flygbilden från 1940 visar att marken varit öppen.

Rödlistade arter:

Bokvärtlav *Pyrenula nitida* NT

Bokkantalav *Lecanora glabrata* NT

Övriga arter:

Porlav sp. *Pertusaria* sp.

*Kandelaberformad bok i delområde 11a.
Foto: Johan Dahlberg.*

11b

Area: 1,1 ha

Naturvärde: Utvecklingsmark C

Vegetationstyp: Planterad barrskog (ViN: 2.1.3.1)

Natura 2000 naturtyp: ej klassat

Detta är 30-40-årig, planterad granskog med inslag av tall mot vägen. Marken är mestadels rik och fältskiktet relativt örtrikt. Genom planteringen går en grusväg. I planteringen finns flera medelålders till äldre ekar. Här noterades också 1 död ek och 1 ung till medelålders ask. Bokföryngringen är sparsam.

11c

Area: 0,1 ha

Naturvärde: Utvecklingsmark C

Vegetationstyp: Planterad barrskog (ViN: 2.1.3.1)

Natura 2000 naturtyp: ej klassat

Mitt i lövskogen står detta lilla parti med yngre gran. Även klibbal förekommer.

Delområde 12

Area: 4,9 ha

Naturvärde: Utvecklingsmark

12a

Area: 1,1 ha

Naturvärde: Utvecklingsmark

Vegetationstyp: Tuvtåtelgräsmark-typ (ViN: 5.4.3.1)

Natura 2000 naturtyp: ej klassat

Objektet utgörs av öppen betesmark där hävden nyligen upphört. Marken sluttar något mot sydost. De lägre belägna delarna domineras av tuvtåtel och andra bredbladiga gräs, men i de högre belägna delarna finns även inslag av rödvenhed (ViN: 5.2.1.2). I kanten mot delområde 7a står några yngre ekar. I kantzonen mot delområde 5 står flera gamla granar. Här finns också en brynmiljö med riklig lövföryngring. I sydväst har lövsly börjat växa upp. Här står även enstaka gammal hassel, grov hagtorn samt två äldre granar.

Arter:

Hagtorn *Crataegus sp.*

Nypon *Rosa sp.*

Teveronika *Veronica chamaedrys*

Röllika *Achillea millefolium*

Hundäxing *Dactylis glomerata*

Tuvtåtel *Deschampsia cespitosa*

Ljung *Calluna vulgaris*

Svartkämpar *Plantago lanceolata*

Rödven *Agrostis capillaris*

Gråfibbla *Pilosella officinarum*

Ärenpris *Veronica officinalis*

12b

Area: 0,5 ha

Naturvärde: Utvecklingsmark

Vegetationstyp: Planterad barrskog (ViN: 2.1.3.1)

Natura 2000 naturtyp: ej klassat

Området består av medelålders till äldre tallskog, troligen mellan 80 och 90 år. I buskskiktet växer ganska mycket hassel. Föryngringen av rönn är riklig. Även bok- och björkföryngring finns det ganska mycket av. Ung ek förekommer sparsamt. I öster står enstaka ung ek samt tre något vidkroniga, äldre tallar. Fältskiktets grässvål har i stora delar försvunnit p.g.a. beskuggning. Bl. a. noterades gulplister.

12c

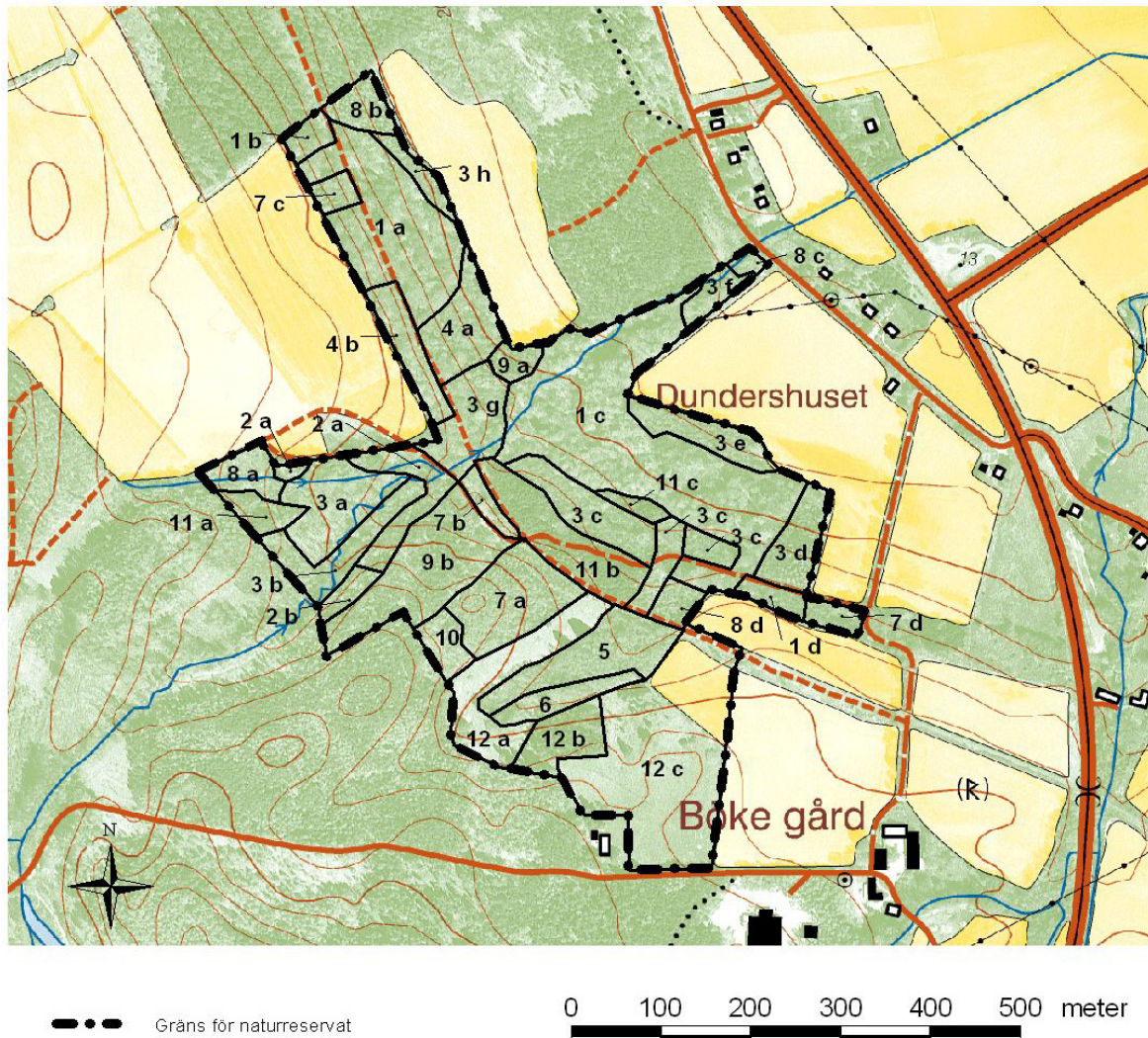
Area: 3,3 ha

Naturvärde: Utvecklingsmark

Vegetationstyp: Ej klassad naturbetesmark i söder, ej klassad kulturbetesmark i norr

Natura 2000 naturtyp: ej klassat

I denna öppna betesmark har hävden nyligen upphört vilket visar sig i vegetationen. Rödven har tagit över en stor del av grässvålen och tränger undan andra arter. Utöver rödven har följande arter noterats: knölsmörlomma, vårbrodd, ärenpris, johannesört, teveronika och hundäxing. I buskskiktet växer enstaka nypon och hagtorn. På kullen i norr växer fem gamla, vidkroniga solitärer. Även norr om fastigheten i sydväst står en äldre tall. I norra delen går en stenmur tvärs genom betesmarken som gräns mot tidigare brukad åkermark. I stenmuren står minst fem unga ekar, fyra unga askar samt björk, enstaka klibbal och rönn. En av ekarna är vidkronig. I öster finns ett gammalt odlingsröse med en gammal säl. I närheten av denna finns även en torrall. I slutningen norr om kullen i norr har ung ek och björk börjat växa upp p.g.a. ohävd. Även rönn, nypon, säl och tall noterades här.

Karta över Dunderbäckens olika delområden.

Artlista

Nedan förtecknas de signalarter (arter som signalerar höga naturvärden enl. Skogsstyrelsen), rödlistade arter, arter förtecknande i EU: s artdirektiv (markerade med *) eller i övrigt naturvårdsintressanta arter som noterats i Dunderbäck från 1975 och framåt (om inte annat anges). Artgrupperna kärlväxter, mossor, lavar, svampar, mollusker, flugor och skalbaggar är väl undersökta. Rödlistade arter anges med förkortning av hotklass enligt ArtDatabankens rödlista från 2005. Artförteckningen innehåller totalt 44 rödlistade arter.

Fåglar

Mindre hackspett *Dendrocopos minor* NT
 Skogsduva *Columba oenas* NT
 Spillkråka *Dryocopus martius**
 Gröngöling *Picus viridis*
 Stenknäck *Coccothraustes coccothraustes*

Kärlväxter

Skogsveronika *Veronica montana* VU
 Kal knipprot *Epipactis phyllanthes* NT

Sandsvingel *Festuca polesica* NT
 Lundbräsma *Cardamine impatiens*
 Tandrot *Cardamine bulbifera*
 Stor häxört *Circaea lutetiana*
 Murgröna *Hedera helix*
 Trolldruva *Actea spicata*
 Aklejruta *Thalictrum aquilegifolia*
 Kärrfibbla *Crepis paludosa*
 Stor kardborre *Arctium lappa*
 Lungört *Pulmonaria officinalis*

Lundelm *Elymus caninus*
Skärmstarr *Carex remota*
Myskmadra *Galium odoratum*
Blåsippa *Hepatica nobilis*
Storrams *Polygonatum multiflorum*
Gulsippa *Anemone ranunculoides*
Bäckbräsma *Cardamine amara*
Skogsbräsma *Cardamine flexuosa*
Gullpudra *Chrysosplenium alternifolium*
Tvåblad *Listera ovata*

Mossor

Strandsprötmossa *Eurhynchium speciosum* VU
Västlig husmossa *Loeskeobryum brevirostre* NT
Dunmossa *Trichocolea tomentella* NT
Sydkvastmossa *Dicranum fulvum* NT
Sipperkrypmossa *Amblystegium tenax*
Källtuffmossa *Cratoneuron filicinum*
Kamtuffmossa *Palustriella commutata*
Trubbfjädermossa *Homalia trichomanoides*
Blåsfliksmossa *Lejeunea cavifolia*
Rutlungmossa *Conocephalum conicum*
Piskbaronmossa *Anomodon attenuatus*
Västlig hakmossa *Rhytidiadelphus loreus*
Klippfrullania *Frullania tamarisci*
Guldlocksomossa *Homalothecium sericeum*
Platt fjädermossa *Neckera complanata*
Krusig ulota *Ulota crispa*
Allémossa *Leucodon sciuroides*
Rävsvansmossa *Thamnobryum alopecurum*

Lavar

Askvårtlav *Pyrenula nitidella* EN
Bokvårtlav *Pyrenula nitida* NT
Orangepudrad klotterlav *Opegrapha ochrocheila* NT
Bokkantlav *Lecanora glabrata* NT
Grå skärellav *Schismatomma decolorans* NT
Stor rostfläck *Arthonia spadicea*
Olivbrun kolloterlav *Opegrapha viridis*
Jaguarfläck *Arthothelium ruanum*
Lecanora intumescens
Porlav *Pertusaria pertusa*
Rikfruktig blemlav *Phlyctis agelaea*
Porina aenea
Pyrrhospora quernea
Traslav *Leptogium lichenoides*

Svampar

Boletus rhodopurpureus s.lat. EN
Flockig puderskivling *Cystolepiota adulterina* VU
Grönfjällig fjällskivling *Lepiota grangei* VU
Grönsporig fjällskivling *Melanophyllum eyrei* VU
Stinknagelskivling *Collybia hariolorum* VU
Pelargoniska *Lactarius decipiens* VU
Luddfjällskivling *Lepiota tomentella* VU
Flockig puderskivling *Cystolepiota adulterina* VU
Bokspindling *Cortinarius anserinus* VU
Citronspindling *Cortinarius citrinus* NT
Kalkvaxskivling *Hygrocybe calciphila* NT

Rävspindling *Cortinarius vulpinus* NT
Violettfootad puderskivling *Cystolepiota bucknallii* NT
Skarp rökriska *Lactarius acris* NT
Föränderlig brosking *Marasmius wynnei* NT
Rödbandsrisika *Lactarius rubrocinctus* NT
Igelkottsroksvamp *Lycoperdon echinatum* NT
Kortfootad kremla *Russula curtipes* NT
Taggfjällskivling *Lepiota echinacea* NT
Bronssopp *Boletus appendiculatus* NT
Cinnoberspindling *Cortinarius cinnabarinus* NT
Gulprickig vaxskivling *Hygrophorus chrysodon* NT
Rutkremla *Russula virescens* NT
Filtfotsbrosking *Marasmius torquescens*
Vedtrattskeivling *Clitocybe lignatilis*
Rostfjällskivling *Lepiota fulvella*
Scharlakansvårskål *Sarcoscypha coccinea* s.lat.
Grå larvklubba *Cordyceps entomorrhiza*
Blekpuderskivling *Cystolepidota sistrata*
Cortinarius pseudosulphureus
Spindelrödhätting *Entoloma araneosum*
Droppklibbskivling *Limacella guttata*
Glansbrosking *Marasmius cohaerens*
Fläckticka *Skeletocutis nivea*
Spärrfjällskivling *Lepiota aspera*
Kastanjefjällskivling *Lepiota castanea*
Rutbläcksvamp *Coprinus picaceus*
Fransig jordstjärna *Gaeastrum fimbriatum*
Kruskantarell *Pseudocraterellus undulatus*
Blodsopp *Boletus luridiformis*
Mörknande vaxskivling *Hygrophorus discoxanthus*
Lömsk flugsvamp *Amanita phalloides*
Eldsopp *Boletus luridus*
Liten stinksvamp *Mutinus caninus*
Fläckticka *Skeletocutis nivea*
Microscypha ellisii
Mollisia humidicola
Acanthophiobolus helicosporus
Gaeumannomyces graminis
Helminthosporium velutinum
Hyaloscypha fuckelii var. *alniseda*
Skär fräkenskål *Hymenoscyphus rhodoleucus*
Phaeosphaeria berleseii

Mollusker

Nålsnäcka *Acicula polita* VU
Bukspolsnäcka *Macrogastra ventricosa* NT
Lamellsnäcka *Spermodea lamellata* NT
Tandsnäcka *Perforatella bidentata* NT

Flugor

Slank glansmygga *Ptychoptera longicauda* NT
Långbaksmätarmygga *Thaumalea testacea*
Dixa submaculata
Hydromia wesmaeli
Chelifera precabunda
Chelifera precatatoria
Hypophyllus obscurellus
Lonchoptera tristis
Sapromyza basalis
Leucophenga maculata

Paranthomyza nitida
Piazura graminicola

Skalbaggar
Plectophloeus nubigena NT
Euplectus brunneus

Övriga evertbrater
Vattenmyrlejonslända *Osmylus fulvicephalus* NT
Bålgeting *Vespa crabro*

Artuppgifter:

Ulf Gärdenfors, Ulf Arup, Stefan Ekman, Hugo Andersson, Nils Cronberg, Rickard Baranowski, Karin Hjelmér, Henning Knudsen (det.), Sven-Åke Hansson, Lennart Bengtsson, Ulla Berglund, Johan Dahlberg, Södertälje svampklubb, Puggehatten, Fungus info

Källor

Litteratur

Bergelin, K. Inventeringshelg i Degeberga 2001. Puggehatten nr 2 2002.
Blomberg, P. Skyddsvärda trädmiljöer i Skåne. Skånes naturvårdsförbund, 2000.
Blomberg & Helgesson. Från Bjäre till Österlen. Lst i Kristianstads län, 1995.
Gärdenfors, U m.fl. Landmollusker i naturvården. WWF, 1992.
Naturvårdsplan Kristianstads kommun. Miljö och hälsoskyddskontoret, 2000.
Autodidakten nr. 9 2003. Medlemsskrift för Södertälje svampklubb.
Sydsvenska lövskogar, Rapport 5081, Naturvårdsverket, 2000.
Vegetationstyper i Norden, Nordiska ministerrådet, 1998.
Markanvändning och vegetation i nordiska odlingslandskap, Nordiska ministerrådet, 1999.

Databaser

Puggehatten, Skånes mykologiska förening.
Olofsson, D. Fungus info (nätversion).
Gärdenfors, U. Rödlistade arter i Sverige 2000. Artdatabanken, SLU, 2000.

Kartor

Karta över Skåne, 1684 och 1687, Gerhard von Buhrman.
Böke nr 1-3 1803- Enskifte, K148-2:1.
Skånska rekognosceringskartan 1812-1820, Lantmäteriet och Krigsarkivet.
Ekonomisk karta, Kristianstads läns hushållningssällskap, 1930.
Berggrundskartan, SGU, 2001.
Jordartskartan, SGU, 1999.
Fastighetskartan.
Ortofoto flygbild 2001.
Ortofoto flygbild 1940.

Muntliga kontakter

Larsson, Anders. Miljöavdelningen, Länsstyrelsen i Skåne län.
Berlin, Gudrun. Miljöavdelningen, Länsstyrelsen i Skåne län.
Persson, Christer. Miljöavdelningen, Länsstyrelsen i Skåne län.
Hjelmér, Karin, Puggehatten
Bergelin, Kerstin, Puggehatten
Hansson, Sven-Åke. Puggehatten
Arup, Ulf, Lunds universitet
Cronert, Nils, Lunds universitet
Ivarsson, Lars. Böke gård

I rapporten presenteras en naturvärdesbeskrivning, framtagen som underlag inför bildandet av naturreservatet Dunderbäcken. En del i Länsstyrelsens verksamhet är att skydda värdefull natur genom att bilda naturreservat.

Naturvärdesbeskrivningen grundar sig på fältarbeten gjorda under 2005 och beskriver delområden indelade efter Naturvårdsverkets koncept med funktionsgrupper. Under respektive delområde kan man bl.a. hitta information om strukturer, naturvårdsintressanta arter, trädskikt och buskskikt samt vegetationstyp alternativt lövskogstyp. I rapporten finns även en fullständig förteckning över de naturvårdsintressanta arter som hittills påträffats i området. Rapporten innehåller dessutom historik, en översiktlig beskrivning samt skyddsmotiv. Slutligen bör nämnas att rapporten har legat till grund för områdets skötselplan.